

РЕШЕНИЕ

№ 618

гр. София, 02.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-20, в публично заседание на втори април през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Нели Маринова

при участието на секретаря Галина Ил. Стоянова
като разгледа докладваното от Нели Маринова Търговско дело № 20241100901987 по описа за 2024 година

Предявени са обективно съединени положителни установителни искове с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 149, ал. 1, т. 3 ЗЕ и чл. 86 ЗЗД.

Ищецът „Топлофикация София“ ЕАД твърди, че ответникът Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Александровска“ ЕАД е бил потребител на топлинна енергия за небитови нужди за имот, представляващ Детска клиника, находяща се в гр. София, ул. ****, с аб. № 2949, инсталация № 4000294675 по силата на сключен с него договор № 3000000564, регулиран от Общи условия. Посочва, че съгласно договора ответникът е следвало да заплаща цена за потребената топлинна енергия месечно, до 20 - то число на месеца, следващ месеца на доставка, а при несъгласие с фактурираната цена имал право да подаде възражение. Твърди, че за процесния период /м. 08.2020 г. – м. 06.2022 г./ ответникът е ползвал топлинна енергия, но не е заплатил цената ѝ, нито е подал възражение срещу начисляването ѝ. Посочва, че в полза на ищеца е била издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. № 16767/24 г. по описа на СРС, 78 състав, за следните суми: 38 413,69 лв. – цена за доставена топлинна енергия за периода м. 08.2020 г. – м. 06.2022 г., вкл. стойност на изравняването, ведно със законната лихва, считано от 21.03.2024 г. до

окончателното плащане, и 9 246,23 лв. – лихва за забава за периода от 31.08.2021 г. до 12.03.2024 г. Посочва, че след подадено от длъжника възражение в срока по чл. 414, ал. 2 ГПК са дадени указания на ищеца за предявяване на искове за установяване на съществуването на вземанията по заповедта. Иска се от съда да постанови решение, с което да признае за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 38 413,69 лв., представляваща цена за доставена топлинна енергия за периода м. 08.2020 г. – м. 06.2022 г., вкл. стойността на изравняването, ведно със законната лихва, считано от 21.03.2024 г. до окончателното плащане, и 9 264,23 лв. – лихва за забава за периода от 31.08.2021 г. до 12.03.2024 г. Претендира разноски.

Ответникът Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Александровска“ ЕАД оспорва исковете като неоснователни. Оспорва количеството доставена топлинна енергия. Прави възражение за погасяване по давност на вземанията преди 21.03.2021 г. на основание чл. 111, б. „в“ ЗЗД. Претендира разноски.

Съдът, след като взе предвид доводите на страните, и като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

По иска с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 149, ал. 1, т. 3 ЗЕ:

За основателността на иска следва да се установи по делото: наличието на облигационно правоотношение между страните за доставка на топлинна енергия за стопански нужди; че през процесния период ищецът е доставил на ответника топлинна енергия, както и че цената, дължима за доставеното количество топлинна енергия, е в размер на процесната сума.

Във връзка с възражението за погасителна давност ищецът следва да докаже, че в тригодишен срок от настъпване на изискуемостта на вземанията са се осъществили факти, довели до спиране или прекъсване на течението на давностния срок.

При доказване на факта на доставяне на топлинната енергия в тежест на ответника е да докаже погасяване на падежа на задълженията за заплащане на уговорената цена.

Съгласно разпоредбата на чл. 149, ал. 1, т. 3 ЗЕ продажбата на топлинна

енергия за стопански нужди се осъществява на основата на писмени договори при Общи условия, сключени между топлопреносното предприятие и клиентите на топлинна енергия за небитови нужди.

По делото е отделено като безспорно обстоятелството, че между страните през процесния период е действал договор за продажба на топлинна енергия за стопански нужди по отношение на процесния топлоснабден имот, сключен при Общи условия.

По делото са приети като доказателство приложимите Общи условия за продажба на топлинна енергия за стопански нужди от „Топлофикация София“ АД на потребители в гр. София.

За установяване факта на предоставяне на топлинна енергия в обема, съответстващ на претендираната цена, е прието заключение на съдебно - техническа експертиза. От заключението на СТЕ, което съдът кредитира като обективно и компетентно, се установява, че количеството топлинна енергия, постъпило в топлоснабдената сграда, се измерва чрез т. нар. общ топломер, монтиран в абонатната станция, на който са били извършвани периодични метрологични проверки в метрологична лаборатория, лицензирана от ДАМТН, и са направени заключения, че съответства на одобрения тип. Показанията му се отчитали в началото на всеки месец по електронен път чрез преносим „терминал“. Сградата, в която ответникът ползва топлинна енергия, е за стопански нужди и присъединителните топлопроводи, съоръженията към тях и абонатната станция са собственост на клиента, поради което технологичните разходи на абонатната станция са за сметка на стопанския потребител, а дялово разпределение не е извършвано. Ежемесечно отчитаната топлинна енергия по общия топломер е остойносттава и са формирани ежемесечни задължения на клиента. Установява се, че са издавани месечни фактури на равни вноски и е направено изравняване.

Според заключението на СТЕ разпределението е извършвано в съответствие със Закона за енергетиката и Наредба № Е – РД - 04 – 1/12.03.2020 г.

Предвид изложеното по – горе, съдът приема, че по отношение на процесния имот е доставяна топлинна енергия съобразно уговореното, като количеството на доставената топлинна енергия е измервано коректно.

Тъй като се дължи цената на реално потребената енергия, то при

определяне на дължимата цена следва да се вземат предвид не стойностите по фактури, представляващи стойности по прогнозен дял, а тези, които се формират в резултат от изравняване. Съгласно СТЕ общият размер на дължимите суми за топлинна енергия за периода от м. 08.2020 г. до м. 06.2022 г. възлиза на сумата от 68 172,65 лв.

За определяне размера на дължимата цена за разходваната топлинна енергия съдът кредитира заключението на съдебно – счетоводната експертиза. От заключението се установява, че размерът на непогасената главница за доставена топлинна енергия при „Топлофикация София“ АД е в размер на 38 413,69 лв., а при УМБАЛ „Александровска“ ЕАД е в размер на 37 704,39 лв.

Вещото лице е установило, че по данни на УМБАЛ „Александровска“ ЕАД за погасяване на задълженията по фактурите за процесния период е извършено плащане на 01.03.2023 г. в размер на 91 329,20 лв., като с част от сумата е погасено дебитно известие № 1014239338 от 31.07.2021 г. в размер на 709,30 лв., а по данни на „Топлофикация София“ АД с постъпилата сума са погасени задължения по фактури в размер на 81 444 лв. и 9885,20 лв. – лихва.

С Тълкувателно решение № 3/27.03.2017 г. по тълк. дело № 3/17 г. на ОСГТК на ВКС е прието задължително тълкуване относно частично изпълнение на парично задължение и реда за погасяването им. Съгласно тълкуването на нормата на чл. 76 ЗЗД редът за погасяване на парично задължения се определя по уговорено общо съгласие на длъжника и кредитора. Ако такова общо съгласие липсва, се прилага поредността, предвидена в чл. 76, ал. 1 и 2 ЗЗД. Когато длъжникът предложи изпълнение и това частично изпълнение е различно от договореното или определеното в закона погасяване на задълженията, но е прието от кредитора, нормите на чл. 76 ЗЗД не се прилагат. Прието е, че за погасяване на парични задължения се прилага правилото на чл. 76, ал. 2 ЗЗД, като задължението се състои от главница и лихва, като под лихва следва да се има предвид и парично задължение на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД, дължимо по силата на закона при неизпълнение на главно задължение на падежа му.

Разяснено е, че при предложено от длъжника изпълнение със забавя на лихвоносно парично задължение, което не е достатъчно да покрие лихвите и главницата, длъжникът може да посочи кой елемент на дълга погасява, но

този избор не е обвързващ за кредитора. Кредиторът може да приеме така предложеното изпълнение; да откаже да приеме изпълнението, ако няма интерес от частично плащане или да извърши погасяването по реда на чл. 76, ал. 2 ЗЗД. Кредиторът не може да откаже да приеме изпълнението, ако неизпълнената част е незначителна с оглед размера на задължението.

С оглед констатациите в т. 1 от заключението на съдебно – счетоводната експертиза съдът намира, че предложеният от длъжника избор за частично изпълнение на лихвоносното парично задължение не е бил приет от кредитора, поради което кредиторът е извършил погасяването по реда на чл. 76, ал. 2 ЗЗД. Ето защо, непогасеният остатък от главницата възлиза на сумата от 38 413,69 лв.

На следващо място, следва да се обсъди направеното с отговора на исковата молба възражение за погасяване по давност на част от дълга за главница.

Съгласно Тълкувателно решение № 3/2011 г. на ОСГТК на ВКС вземанията на топлофикационни, електроснабдителни и водоснабдителни дружества, както и на доставчици на комуникационни услуги, са периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. „в” ЗЗД и за тях се прилага тригодишна давност.

Предявяването на иска прекъсва течението на давността. Искът е предявен в съда на 21.03.2024 г. /арг. от чл. 422, ал. 1 ГПК/, поради което извън погасителната давност са всички вземания за доставена топлинна енергия, чиято изискуемост настъпва след 21.03.2021 г. /чл. 114, ал. 1 ЗЗД/.

Заплащането на топлинната енергия в сградата съгласно договора се е осъществявало на равни месечни вноски, начислени по прогнозна консумация за сградата, и една изравнителна вноска. Те е трябвало да бъдат заплатени до 20 - то число на месеца, следващ месеца на доставка /с оглед на това, че се начисляват помесечно и на основание чл. 84, ал. 1, изр. първо ЗЗД/.

Вземанията за цената на доставената и неплатена топлинна енергия за периода от 01.07.2021 г. до 30.06.2022 г. не са били изискуеми преди 21.03.2021 г. и следователно не са погасени по давност.

Предвид изложеното по - горе, предявеният иск с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 149, ал. 1, т. 3 ЗЕ следва да се уважи изцяло, ведно

със законната лихва, считано от 21.03.2024 г. до окончателното плащане /арг. от чл. 422, ал. 1 ГПК/.

По иска с правно основание чл. 86 ЗЗД:

Основателността на иска за мораторна лихва предполага наличието на главен дълг и забава в погасяването му.

Съгласно чл. 40, ал. 1 от Общи условия на ищеца, купувачът е длъжен да заплаща месечните дължими суми за топлинната енергия в срок до 20 – то число на месеца, следващ месеца на доставката, след получаване на издадената от продавача данъчна фактура.

От заключението на съдебно - счетоводната експертиза /таблица 3/ се установява, че законната лихва върху главницата в размер на 38 413,69 лв. е в размер на 9 290,39 лв. за периода от 20.08.2021 г. до 12.03.2024 г.

При съобразяване на диспозитивното начало в гражданския процес искът с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД следва да се уважи за сумата от 9 264,23 лв. и за периода от 31.08.2021 г. до 12.03.2024 г.

По разноските:

Предвид изхода на спора и на основание чл. 78, ал. 1 и 8 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 1003,56 лв., представляваща разноски в заповедното производство /за държавна такса – 953,56 лв. и юрисконсултско възнаграждение – 50 лв./, както и сумата от 1685,56 лв., представляваща разноски в исковото производство /за държавна такса – 935,56 лв., депозити за вещи лица по СТЕ и ССЧЕ – 650 лв. и юрисконсултско възнаграждение – 100 лв./.

На основание чл. 77 ГПК ищецът следва да бъде осъден да заплати по сметка на СГС сумата от 18,00 лв., представляваща дължима държавна такса по делото.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК, че УМБАЛ „Александровска“ ЕАД, ЕИК: 831605795, със седалище и адрес на

управление: гр. София, ул. ****, дължи на „Топлофикация София“ ЕАД, ЕИК: 831609046, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Ястребец“ № 23Б, на основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 149, ал. 1, т. 3 ЗЕ, сумата от **38 413,69 лв.**, представляваща главница за доставена и неплатена топлинна енергия за периода от м. 08.2020 г. до м. 06.2022 г., до топлоснабден имот, представляващ Детска клиника, находяща се в гр. София, ул. ****, с аб. № 2949, ведно със законната лихва, считано от 21.03.2024 г. до окончателното плащане, както и на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД, сумата от **9264,23 лв.**, представляваща мораторна лихва за периода от 31.08.2021 г. до 12.03.2024 г.

ОСЪЖДА УМБАЛ „Александровска“ ЕАД, ЕИК: 831605795, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Св. Георги Софийски“ № 1, да заплати на „Топлофикация София“ ЕАД, ЕИК: 831609046, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Ястребец“ № 23Б, на основание чл. 78, ал. 1 и 8 ГПК сумата от **1003,56 лв.**, представляваща разноски за заповедното производство /по ч. гр. д. № 16767/23 г. по описа на СРС, 78 състав/, както и сумата от **1685,56 лв.**, представляваща разноски в исковото производство.

ОСЪЖДА „Топлофикация София“ ЕАД, ЕИК: 831609046, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Ястребец“ № 23Б, да заплати на основание чл. 77 ГПК по сметка на СГС сумата от **18,00 лв.**, представляваща дължима държавна такса по делото.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред САС в 2 – седмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____